

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119, Dep.
0032 OSLO

postmottak@ufd.dep.no

Deres ref.:
200601145

Vår ref.:
312/06/WP

Dato:
15. sep.2006

Høring- rapport fra arbeidsgruppe med forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen

Sammendrag:

YS stiller seg positiv til at opplæringslovens bestemmelser om fagopplæring endres med sikte på en harmonisering av lovens bestemmelser om ansvar og myndighet. Vi gir tilslutning til at fylkeskommunen overtar de forvaltningsoppgaver som i dag er tillagt yrkesopplæringsnemnda og at lovbestemmelsene endres i tråd med dette. YS slutter seg også til forslaget om at yrkesopplæringsnemnda fortsatt skal være det sentrale forum for samarbeid om fagopplæring på regionalt nivå, og at alle saker som fylkeskommunen behandler med betydning for fag- og yrkesopplæringen forelegges nemnda. Yrkesopplæringsnemndas viktigste ansvarsområde vil bli kvalitet i fag- og yrkesopplæringen, dimensjonering, rådgivning/veiledning og regionalt utviklingsarbeid.

Videre støttes arbeidsgruppens forslag om nemndas sammensetning, herunder at partene i arbeidslivet fortsatt skal utgjøre nemndas flertall.

Generelt om forslagene.

YS stiller seg positive til at opplæringslovens bestemmelser om fagopplæring gjennomgås med henblikk på en harmonisering av ansvar og myndighet. YS støtter derfor arbeidsgruppens forslag om at fylkeskommunen overtar de forvaltningsoppgaver, herunder behandling av enkeltsaker som i dag ligger til yrkesopplæringsnemnda. Dette er viktige og riktige grep fordi det, uavhengig av formell beslutningsmyndighet, er fylkeskommunen som bærer de økonomiske og juridiske konsekvensene av vedtakene. Arbeidsgruppens forslag plasserer ansvar og myndighet i forvaltningssaker hos fylkeskommunen.

Det overordnede målet for arbeidsgruppen er at det skal skje et kvalitetsløft i fag- og yrkesopplæringen. Hele det fireårige løpet må derfor sees i sammenheng, blant annet ved at alle saker av betydning for fag- og yrkesopplæringen skal forelegges yrkesopplæringsnemnda. YS vil understreke viktigheten av at kvalitet i fagopplæring inngår i et helhetlig kvalitetssystem for skole og bedrift og mener at dette bør presiseres og tydeliggjøres noe mer enn foreslått.

Arbeidsgruppens forslag om at lærekandidaten synliggjøres i opplæringsloven er positivt.

YS støtter forslaget om at yrkesopplæringsnemnda skal opprettholdes som det sentrale forumet for samarbeid om fagopplæring på regionalt nivå. Dette forutsetter at nemnda fyller rollen som viktig aktør for fremskaffelse av flere læreplasser og god kvalitet i fagopplæringen. YS er enig med arbeidsgruppen i at det er viktig å bevare det gode samarbeidet mellom arbeidslivet og fylkeskommunen, og at det legges mer vekt på overordnede og prinsipielle problemstillinger knyttet til fag- og yrkesopplæringen.

YS støtter arbeidsgruppens forslag til sammensetning av yrkesopplæringsnemndene slik at partene i arbeidslivet fortsatt vil utgjøre nemndas flertall.

Kvalitet i fag- og yrkesopplæringen.

YS støtter arbeidsgruppens forslag om at partene i arbeidslivet involveres i arbeidet med strategier og planer for å bedre kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen i regionen i et tett samarbeid med fylkeskommunen. YS slutter seg også til forslaget om at nemndene skal jobbe konkret med systemer for kvalitetssikring, kvalitetsutvikling i den enkelte skole og bedrift, samhandling mellom skoler og lærebedrifter og kompetanseutvikling for instruktører i lærebedriftene og lærerne i skole.

Dimensjonering.

YS er enig i arbeidsgruppens vurdering av at mange hensyn spiller inn i fylkeskommunenes dimensjoneringsarbeid, og at det derfor er viktig med et nært samarbeid med arbeidslivets parter. Yrkesopplæringsnemndene med sin spesialkompetanse står her i en særstilling.

Rådgivning/veiledning.

YS støtter arbeidsgruppens vurderinger om at yrkes- og utdanningsveiledning er viktige forutsetninger for at fagopplæringen skal fungere godt. God og riktig rådgivning bidrar til at elevene treffer sikrere valg, bidrar til mindre bortfall og letter arbeidet med dimensjonering i videregående opplæring. YS er også enig i at i det gjensidige avhengighetsforholdet mellom arbeidslivet og fylkeskommunen vil yrkesopplæringsnemnda være den viktigste arena for å videreutvikle rådgivningstjenesten.

Enkelte merknader til arbeidsgruppens forslag til endringer i bestemmelser i opplæringsloven.

§4-3 Godkjenning av lærebedrift

YS stiller spørsmål til arbeidsgruppens forslag om at lærebedriften må være faglig godkjent av yrkesopplæringsnemnda før fylkeskommunen godkjenner bedriften. Rask saksbehandling ved godkjenning av nye lærebedrifter er spesielt viktig ved formidling av søkere til læreplass. Etter YS' vurderinger vil den foreslåtte prosedyre forsinke saksbehandlingen uten å medføre noen gevinster. Der fylkeskommunen er usikker på om bedriften bør godkjennes brukes *yrkesutvalget/prøvenemnda* som rådgivende instans. YS mener at en slik praksis vil fungere tilfredsstillende da yrkesutvalget/prøvenemnda har de faglige kunnskapene som er nødvendige for å yte råd til administrasjonen i slike saker.

YS mener at yrkesopplæringsnemnda vil kunne legge føringer for fylkeskommunens arbeid gjennom å drøfte grunnlag for godkjenning og foreslå kriterier for vurdering av nye lærebedrifter.

YS er enig i arbeidsgruppens forslag om at en lærebedrift kan ha flere faglige ledere og at det lovfestes at bedriftene skal ha instruktører/veiledere som forestår opplæringen.

§4-4 Rettene og pliktene til lærebedriften

Bedriftenes plikter tydeliggjøres i arbeidsgruppens forslag ved at det nå fremgår at produksjonen og opplæringen skal tilrettelegges slik at lærekandidaten kan nå målene i læreplanen. YS støtter forslaget om at lærlingtilskuddet skal være et tilskudd til opplæringen av lærlinger og lærekandidater og at dette tas inn i lovbestemmelsen.

§4-5 Lærekontrakt og opplæringskontrakt

YS støtter forslaget om at det skal fremgå av kontrakten hvem som har ansvar for de ulike deler av opplæringen der det er flere involvert og at lærekontrakten skal vise til den eller de arbeidsavtalene lærlingen har. Dette må innebære, etter vår vurdering, at det innføres en plikt til at det skal foreligge egne arbeidsavtaler og at lærekontrakten ikke lenger er å anse som en arbeidsavtale.

§4-7 Internkontroll i den enkelte bedriften

YS er enig i forslaget om at lærebedriften skal ha en intern kvalitetssikring som sikrer at lærlingen/kandidaten får opplæring i samsvar med lov og forskrift (læreplanen). YS er også positiv til forslaget om at det innføres en bestemmelse om at lærebedriften årlig skal rapportere til fylkeskommunen om sin opplæringsvirksomhet i forhold til loven. Det vil bl.a. gi fylkeskommunen en hjemmel til å innhente rapporter som kan inngå i et kvalitetssystem.

§12-13 Yrkesopplæring og yrkesutvalg

YS har i utgangspunktet ingen innvendinger mot arbeidsgruppens forslag om at fylkeskommunen fastsetter antall medlemmer i nemnda så lenge kravet om at partene i arbeidslivet til sammen skal ha flertall og at de oppnevnes etter forslag fra arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene står ved lag.

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Wenche Paulsrud
Avdelingssjef (Sign.)